

ÖĞRENCİ

ADI: .....
SOYADI: .....
SINIFI: ..... NO: .....

ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ**ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ****2023 - 2024 EĞİTİM - ÖĞRETİM YILI****TÜRKÇE DERSİ 7. SINIFLAR****2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SINAV SORULARI (MAZERET)**

Okulunuzun Adı

CEVAP ANAHTARI

Sınav süresi **40** dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

T.7.3.5. Bağlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

1. Astronotlar, uzay yürüyüşü görevlerine Dünya'dayken eğitim alarak hazırlanır. Bu amaçla uzay koşullarına benzer koşullar taşıyan derin havuzlar kullanılır. Çünkü uzayda hareket etmek, suda hareket etmeye çok benzer. Bu havuzların içinde uzay araçlarındakilere benzeyen düzenekler bulunur. Astronotlar bunların üstünde çalışır. Bu sırada profesyonel dalgıçlar da eğitime yardım eder. Eğitimlerde sanal gerçeklikten de yararlanır. Astronotlar video ekranı olan bir başlık ve özel eldivenler takar. Sonra da görevleriyle ilgili hazırlanmış bir simülasyon üstünde, tıpkı bir uzay yürüyüşündeymiş gibi çalışırlar.

Bu metinde geçen bazı sözcüklerin anlamı aşağıda verilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak anlamlarının karşısına yazınız. (8 puan)

- a) Belli bir sonuca ulaşmak için karmaşık bir biçimde düzenlenmiş organ veya parçalar birleşimi; tertibat, mekanizma, sistem: **düzenek**
- b) Bir işi kazanç sağlamak amacıyla yapan (kimse), amatör karşıtı: **profesyonel**
- c) Dibi yüzeyinden veya ağzından uzak olan: **derin**
- d) Gerçekte yeri olmayıp zihinde tasarlanan: **sanal**

* Anlamları verilen sözcüklerin metinden doğru bulunarak belirtilen boşluğa yazıldığı yanıtın her birinin **puan değeri 2'dir. (Toplam 8 puan)**

* Anlamları verilen sözcüklerin metinden doğru bulunamayıp yazılmadığı yanıtlar ya da ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Not: Metinden bulunan sözcüklerin yazımında yapılan hatalar dikkate alınmayıp öğrenciye tam puan verilecektir. (düznek, profesyonel gibi)

T.7.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.

2. Samimiliğin ne büyük bir değer olduğunu biliyorum. Peki, samimilik nedir? Ulu orta konuşmak mıdır? Değildir tabii ki. Samimilik, insanın bir iş üzerine iyice düşündükten sonra onu canı pahasına da olsa savunmayı göze alarak ortaya çıkardığı düşüncesidir. Her babayiğidin harcı olamaz bu.

Bu metindeki altı çizili deyimın anlamını aşağıya yazarak deyimı cümle içinde kullanınız. (10 puan)

Deyimin anlamı: **Gelebilecek her türlü zararı ve tehlikeyi önceden kabul etmek**

Benim cümlem: **Bir anne, çocuğunu korumak için her türlü tehlikeyi göze alır.**

* Verilen cümledeki deyimın anlamının doğru yazıldığı ve anlamına uygun biçimde cümle içinde kullanıldığı yanıtın her birinin **puan değeri 5'tir. (Toplam 10 puan)**

Not: Deyimin anlamı yazılırken öğrencinin, tam doğru ifadeyle ilişkili olan benzer yanıtları da tam doğru kabul edilecektir. Örneğin, "bir iş, davranış dolayısıyla uğrayabileceği, karşılaşılabileceği kötü durumu, tehlikeyi önceden düşünüp kabul etmek", "Başına gelebilecek kötülöklere katlanmaya hazır olmak", "Bir risk veya tehlikeyi bilerek ve isteyerek kabul etmek" gibi yanıtlar...

* Verilen cümledeki deyimın anlamının doğru yazılmadığı yanıtlar / ilgisiz yanıtlar ve deyimın, anlamına uygun biçimde cümle içinde kullanılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.3.11. Zarfların metnin anlamına olan katkısını açıklar.

3. Aşağıdaki tabloda bazı kelimeler verilmiştir. Bu kelimelerin zarf görevinde kullanıldığı birer cümle yazarak zarfların çeşitlerini tabloda belirtilen yere örnekteki gibi yazınız. (16 puan)

Kelime	Cümle	Zarf Çeşidi
pek	Kantinden aldığım tost bu sefer pek beğenmedim.	miktar zarfı
yavaş	Karşıya geçme konusunda yavaş davranan adamı çevredekiler uyardı.	durum zarfı
dün	Ablam, dün komşularına misafirlığe gitmiş.	zaman zarfı
geri	Adam bir anda geri koşmaya başladı.	yer-yön zarfı
neden	Geç geleceğini neden haber vermedin?	soru zarfı

* Verilen kelimelerin zarf görevinde doğru kullanıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 2**'dir.

* Zarfların çeşitlerinin doğru yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 2**'dir. (Toplam 16 puan)

* Verilen kelimelerin zarf görevinde doğru kullanılmadığı ve cümlelerin yanlarına cümleye kattığı anlamın yanlış yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.3.13. Anlatım bozukluklarını tespit eder.

4. Aşağıdaki cümlelerde yapılan anlatım bozukluklarını bulunuz. Doğrularını verilen boşluğa örnekteki gibi yazınız. (15 puan)

Örnek: Yeni açılan lokantanın çalışanları, bırak domates doğramayı pide bile yapamıyorlar.

Yeni açılan lokantanın çalışanları, bırak pide yapmayı domates bile doğrayamıyorlar.

a) Yeni kimlik kartımız için bir adet biyometrik resim gereklimiş.

Yeni kimlik kartımız için bir adet biyometrik fotoğraf gereklimiş.

b) Hayırsever vatandaşlarımız okulumuza karşılıksız bağışta bulundular.

Hayırsever vatandaşlarımız okulumuza bağışta bulundular.

c) Hediye görüncü küçük kızın etekleri tutuştu.

Hediye görüncü küçük kızın etekleri zil çaldı.

* Verilen cümlelerdeki anlatım bozukluklarının düzeltilerek yeniden yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 5**'tir.

(Toplam 15 puan)

* Verilen cümlelerdeki anlatım bozukluklarının düzeltilmeden yeniden yazıldığı ya da yanlış düzetmenin yapıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

5. Sağlıklı ifade edilemeyen her duygu bedende çeşitli şekillerde kendini gösterir. Öfke ile ilgili sorun yaşandığında da belli bir süre sonra bedensel rahatsızlıklar ortaya çıkar. Öfkenin ilk etkilediği sistem kan dolaşımıdır. Kronik öfke kontrol sorunu yaşayan bireylerde yüksek kan basıncına bağlı problemler ortaya çıkmaktadır. Aynı zamanda öfkeye eşlik eden diğer duygulara bağlı olarak kas iskelet problemleri, baş ağrıları, sindirim sorunları sıkça görülmektedir.

Parçanın ana fikri nedir, yazınız. (10 puan)

Sağlıklı bir şekilde ifade edilemeyen öfke durumu, bedende çeşitli rahatsızlıklara yol açar.

* Verilen parçadan hareketle, öfkenin sağlıklı bir şekilde ifade edilememesi durumunda bedende bazı rahatsızlıkların ortaya çıkabileceğinin ifade edildiği yanıtların **puan değeri 10**'dur.

Not: Örnek yanıt çerçevesinde yazılan benzer yanıtlar da tam puanla değerlendirilecektir.

Olası yanıtlar; " Sağlıklı ifade edilemeyen duygular bedende çeşitli rahatsızlıklara yol açar.", " Duygularımızı sağlıklı bir şekilde ifade etmeyi öğrenmeliyiz.", " Öfke kontrolü, genel sağlık için önemlidir.", " Duygularımızın bedenimiz üzerindeki etkilerini farkında olmalıyız."

* Verilen parçada asıl vurgulanmak istenenin dışında yazılan, ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.3.28. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

6. Aşağıda boş bırakılan yerlere yay ayrıç içinde verilen anlam özelliklerini ifade eden cümleler yazınız. (15 puan)
- Akşam yemeğini çok yediğinden gece uyumakta zorlandı. (Neden-Sonuç Cümlesi)
Anlamadığı sorunun cevabını öğrenmek üzere öğretmenin yanına gitti. (Amaç-Sonuç Cümlesi)
Ödevini bitirirsen, bilgisayarda oyun oynayabilirsin. (Koşul-Sonuç Cümlesi)

* Verilen anlam özellikleri ile ilişkili, doğru yazılan cümlelerin her birinin **puan değeri 5**'tir.

Not: Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılan yanıtlar tam puanla değerlendirilecektir.

* Verilen anlam özelliklerini karşılamayan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.4.13. Ek fiili işlevlerine uygun olarak kullanır.

7. Ek-fiilin iki temel işlevi bulunmaktadır. Bu işlevlerin birincisi isim soylu kelimeleri cümlede yüklem yapmak, ikincisi ise basit zamanlı fiilleri birleşik zamanlı yapmaktır.

Buna göre, aşağıdaki cümlelerde koyu yazılan kelimeler ek-fiil almıştır. Örnek yanıtı göz önünde bulundurarak bu eklerin işlevlerini yazınız. (12 puan)

Örnek: İnsanı hayatta başarıya götüren şey mutlu bir **ailedir**. → (ek-fiilin geniş zamanı)

Dün okula gelmedi, galiba **hastaymış**. → (ek-fiilin duyulan geçmiş zamanı)

Dondurma **soğuksa** daha lezzetlidir. → (ek-fiilin şartı)

Sınavımız birazdan **başlayacakmış**. → (rivayet birleşik zaman / gelecek zamanın rivayeti)

İlkokuldayken okul bahçesinde bol bol futbol **oynuyorduk**. → (hikâye birleşik zaman / şimdiki zamanın hikâyesi)

* Verilen cümlelerde koyu yazılan kelimelerdeki ek-fiilin işlevinin doğru yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 3**'tür.

(Toplam 12 puan)

* Verilen cümlelerde koyu yazılan kelimelerdeki ek-fiilin işlevinin doğru yazılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.7.4.16. Yazdıklarını düzenler.

a) Anlama dayalı anlatım bozuklukları bakımından yazdıklarını gözden geçirmesi ve düzeltmesi sağlar.

b) Metinde yer alan yazım ve noktalama kuralları ile sınırlı tutulur.

8. Bağlaç olan da / de'nin ve bulunma hâl eki olan -da / -de / -ta / -te'nin yazımı ile ilgili aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

a) Bağlaç olan da / de'ye örnek bir cümle yazınız. Cümleinizde noktalama işaretlerini doğru kullanınız. (7 puan)

Akşam yemeğine seni de davet ettiler mi? / Belediye görevlileri tarafından bizim sokak da temizlendi.

* Belirtilen yazım kuralına uygun, noktalamaya dikkat edilerek yazılan yanıtların **puan değeri 7**'dir.

Not 1: Bağlaç olan "da/de"nin, "ta/te" biçiminde kullanıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir. (Belediye görevlileri tarafından bizim sokak ta temizlendi.)

Not 2: Doğru oluşturulan (tam puan değerinde) cümlede, yanlış kullanılan, eksik olan her noktalama işareti için tam puandan 1 puan eksiltilecektir. (Akşam yemeğine seni de davet ettiler mi.)

b) Hâl eki olan -da / -de / -ta / -te'ye örnek bir cümle yazınız. Cümleinizde noktalama işaretlerini doğru kullanınız. (7 puan)

Bugün okulda arkadaşlarımla voleybol oynadık. / Köpekler sokakta ne güzel oynuyor.

Not 3: Hâl eki olan -da / -de / -ta / -te'nin yazıldığı yanıtta ünsüz benzeşmesi kuralına dikkat edilmemesi durumunda tam puandan 1 puan eksiltilecektir. (Köpekler sokakda ne güzel oynuyor.)

* Belirtilen yazım kuralına uygun, noktalamaya dikkat edilerek yazılan yanıtların **puan değeri 7**'dir.

Not 4: Doğru oluşturulan (tam puan değerinde) cümlede, yanlış kullanılan, eksik olan her noktalama işareti için tam puandan 1 puan eksiltilecektir. (Bugün okulda arkadaşlarımla voleybol oynadık)